

*Коростишівський педагогічний фаховий коледж імені
І.Я.Франка Житомирської обласної ради*

**Циклова комісія викладачів філологічних дисциплін
СИЛАБУС**

Назва освітньої компоненти	Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання
Освітньо-професійна програма	Початкова освіта
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	013 Початкова освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Формат освітньої компоненти	Вибіркова компонента
Форма навчання	Денна, заочна
Рік навчання/семестр	IV (II) рік, VIII (IV) семестр
Обсяг	Загальний обсяг годин - 90 (3 кредити ЄКТС)
Контрольні заходи	диференційований залік
Викладач	Скок Юлія Володимирівна, викладач II кваліфікаційної категорії
E-mail	yulia.organizator@gmail.com
Посилання на сайт	Коростишівський педагогічний фаховий коледж імені І.Я.Франка
Консультації	згідно з графіком
Анотація освітньої компоненти	Навчальну дисципліну спрямовано на формування у майбутніх учителів початкової школи базових знань про сценічне та екранне мистецтво й усвідомлення їх педагогічного потенціалу. У процесі вивчення здобувачі освіти розширюють мистецький світогляд, формують ціннісні орієнтації, креативне й критичне мислення. Дисципліна передбачає опанування основ театру, кіно та сучасних медіа, розвиток умінь аналізувати мистецькі явища та застосовувати театральні й екранні форми в освітньому процесі. Особлива увага приділяється медіакультури, медіаграмотності й використанню інтерактивних методів навчання для розвитку емоційного інтелекту, емпатії та комунікативних навичок молодших школярів.
Мета та цілі освітньої компоненти	Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про сценічне та екранне мистецтво, їх форми й жанри, розвинути мистецькі та педагогічні компетентності, необхідні для творчої самореалізації майбутнього вчителя та ефективного використання театральних і екранних засобів у освітньому процесі початкової школи. Завдання освітньої компоненти: • ознайомити студентів з історією, сучасними формами та педагогічним потенціалом сценічного й екранного мистецтва; • сформувати базові знання з акторської майстерності, сценічного мовлення, сценічної дії та основ сценарно-режисерської роботи; • розвинути вміння аналізувати мистецькі твори, створювати сценічний та екранний образ; • забезпечити оволодіння методикою практичного застосування театально-педагогічних і медіаінструментів у навчально-виховному процесі початкової школи.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми "Початкова освіта" студенти повинні **ЗНАТИ:**

- теоретичні основи сценічного та екранного мистецтва, їх місце й роль у системі мистецької освіти та виховання дітей молодшого шкільного віку;
- основні види, жанри та виражальні засоби сценічного мистецтва (акторська майстерність, сценічна мова, сценічний рух, композиція сценічної дії);
- базові поняття та принципи екранного мистецтва, зокрема особливості кіно-, теле- та медіамистецтва, специфіку екранного образу та монтажу;
- психолого-педагогічні особливості сприймання сценічних і екранних образів дітьми молодшого шкільного віку;
- методичні засади використання засобів сценічного та екранного мистецтва в освітньому процесі початкової школи відповідно до принципів Нової української школи;
- основи сценічної мови: дикцію, артикуляцію, інтонацію, темп і ритм мовлення як інструменти педагогічної діяльності;
- принципи інсценування та художньої інтерпретації літературних творів для дітей;
- основи сценічного дизайну: роль простору, світла, кольору, костюму та музичного супроводу у створенні цілісного художнього образу;
- основи медіаосвіти та екранної культури, зокрема принципи створення, аналізу й критичного оцінювання медіаконтенту;
- форми й методи організації театралізованої, ігрової та проєктної діяльності учнів у початковій школі (інсценізації, вистави, свята, творчі заходи);
- виховний потенціал сценічного та екранного мистецтва у формуванні ціннісних орієнтацій, громадянської свідомості та національно-культурної ідентичності учнів;

УМІТИ:

- застосовувати теоретичні знання зі сценічного та екранного мистецтва у практичній педагогічній діяльності в початковій школі;
- використовувати елементи акторської майстерності, сценічної мови та сценічного руху у власній професійній діяльності та в роботі з учнями;
- планувати й реалізовувати театралізовані форми роботи з молодшими школярами з урахуванням їх вікових, психологічних та індивідуальних особливостей;
- інсценувати та адаптувати художні тексти для дітей, добирати виразні сценічні засоби відповідно до навчальної та виховної мети;
- організовувати та керувати творчою діяльністю учнів під час підготовки вистав, свят, інсценізацій, проєктів і рольових ігор;
- використовувати засоби сценічного та екранного мистецтва для розвитку мовлення, емоційного інтелекту, комунікативних навичок і творчого мислення учнів;
- створювати прості екранні продукти (відео, навчальні ролики, медіапроекти) та інтегрувати їх в освітній процес початкової школи;
- здійснювати базовий аналіз і критичне оцінювання медіаконтенту з урахуванням вікових можливостей дітей;
- застосовувати інтегрований та діяльнісний підходи, поєднуючи сценічне мистецтво з мовно-літературною, мистецькою та соціально-громадянською освітніми галузями;
- працювати в команді, налагоджувати творчу взаємодію з учнями, колегами та батьками під час реалізації мистецько-освітніх заходів;
- створювати безпечне, інклюзивне та підтримувальне творче освітнє середовище для самовираження кожної дитини;
- рефлексувати власну педагогічну діяльність, оцінювати результати творчої роботи учнів і коригувати методи навчання відповідно до освітніх цілей.

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Основи сценічного та екранного мистецтва з

методикою навчання» у здобувачів освіти формуються такі загальні та спеціальні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1 Здатність до застосування системи психолого-педагогічних знань і умінь, що є базовими для реалізації змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.

СК2 Здатність до планування, моделювання, конструювання, проєктування, організації освітнього процесу в початковій школі.

СК3 Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі.

СК7 Здатність добирати доцільні методи, засоби і форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів.

СК9 Здатність до відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

СК13 Здатність усвідомлювати особисті відчуття і почуття, управляти власними емоційними станами.

СК14 Здатність до усвідомлення потреби в саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей.

У результаті опанування навчальної дисципліни здобувачі освіти повинні демонструвати такі **результати навчання**:

РН1 Використовувати фахову літературу та інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.

РН5 Розуміти сутність, принципи, зміст, методи, форми та організацію процесу навчання, виховання і розвитку молодших школярів.

РН6 Використовувати в освітньому процесі методики та систему теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

РН8 Забезпечувати підтримку особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

РН14 Ураховувати при створенні освітнього середовища індивідуальні потреби учнів.

РН15 Розуміти мету, систему цінностей та завдання професійної діяльності вчителя, усвідомлювати свою роль (місію) як педагога початкової освіти.

РН17 Дотримуватися усіх норм сучасної української мови у процесі ведення усної чи писемної професійної комунікації.

Тематика освітньої компоненти

Вступ до навчальної дисципліни. Сценічне та екранне мистецтво в системі професійної підготовки вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти. Освітній простір НУШ і компетентнісний підхід.

Історія виникнення театрального мистецтва. Поняття про античний театр. Вплив давньогрецького театру на розвиток світової культури.

З історії українського театру. Витоки національного театру. Шкільна драма. Вертепна драма. Становлення і розвиток українського професійного театру. Український театр першої половини 19 століття.

Театр корифеїв.

Театр «Березиль». Нова генерація режисерів 20 – 21 століття.

Будівля театру. Сучасна сцена. Загальне поняття про сценографію (декорація, костюми,

світло, постановочна техніка). Театральна бутафорія. Звукове оформлення вистави. Механічні ефекти. Найбільші театри світу.	
Види театру: драматичний, оперний, балет, оперета, театр тіней, пантоміма, театр мініатюр, театр одного актора. Ляльковий театр як культурний феномен: становлення, розвиток, особливості.	
Мистецтво режисера. Визначення виконавського завдання на основі розуміння думок героїв творів сценічного мистецтва. Визначення звукових та візуальних засобів виразності для створення образу персонажа у творі. Мистецтво актора. Методика оволодіння сценічною майстерністю. Техніка сценічного руху; сценічна дія, суть сценічної дії. Культура сценічної мови, техніка мови читця, актора. Оволодіння основними елементами акторської майстерності. Виконавська манера при створенні сценічного образу. Тренування елементів органічного дії: увага, уява, ставлення, свобода м'язів при виконанні віршів чи прозових творів.	
Поняття драматургії та її жанри (комедія, трагедія, трагікомедія, драма, водевіль тощо). Сценарна робота в системі професійної діяльності вчителя початкових класів. Сценарій вистави. Загальне поняття про сценарій. Основні драматичні поняття: тема, ідея, композиція, сюжет, зміст, конфлікт. Мізансцена. Методика написання сценарію дитячої вистави, свята або навчального відеопроєкту. Сценарна робота в системі профільної діяльності вчителя початкових класів. Перегляд і педагогічний аналіз фільмів різних жанрів. Етапи створення кінофільму. Ідея, сценарій, зйомка, монтаж як модель проєктної діяльності учнів. Методика роботи з фільмом у початковій школі. Створення коротких освітніх відео. Формати, основи зйомки, монтажу та адаптації контенту до вікових особливостей учнів. Вистава як результат праці цілого творчого колективу.	
Система оцінювання відповідно до Положення про критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І.Я.Франка Житомирської обласної ради <u>Положення про критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І.Я.Франка Житомирської обласної ради</u>	
Рекомендована література	
Основна	Додаткова
1. Биченко Н. А. Стратегія роботи над інсценізацією драматичного твору. Культура і сучасність: альманах. Київ: Міленіум, 2019. № 1. С. 186-190. 2. Грицан Н.В. Техніка сценічного мовлення: навч.- методичний посібник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Івано-Франківськ, 2020. 286 с. 3. Сценічне мистецтво у світовому культурному просторі ХХІ століття: матеріали І Всеукраїнської науковопрактичної конференції професорсько- викладацького складу, докторантів, аспірантів і магістрантів. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2019. 195 с. 4. Сценічне мистецтво: домінуючі проблеми художньо-творчих процесів: матеріали Всеукраїнської наукової конференції науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та магістрантів. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2021. 199 с.	1. Коленко А. В. Використання елементів сценічної мови як засобу формування комунікативної компетентності педагога. III міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми початкової освіти та інклюзивного навчання». Секція «Теоретико-методичні підходи до професійного розвитку майбутніх фахівців педагогічної освіти в контексті соціальної мобільності»: збірник тез. Львів : Малий видавничий центр факультету педагогічної освіти Львівського університету імені Івана Франка, 2018. С. 27–29. 2. Косінова О. М. Сценарна майстерність театралізованих видовищ: підручник. Київ: НАККІМ, 2018.164 с. 3. Крипчук М. В. Тональний образ масового театралізованого видовища в контексті створення загальносценічного художнього образу. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: щоквартальний науковий журнал. Київ, 2018. № 1. С. 187-191. 4. Пацунов В.П. Експериментальна режисура: курс лекцій для студентів спеціалізації «Сценічне мистецтво». Київ : КНУКіМ, 2017. 100 с. 5. Романчишин В. Г. Режисерська діяльність у структурі масового свята: досвід опрацювання

проблеми. Культура і сучасність : альманах. Київ : Міленіум, 2018. № 1. С. 119- 124.

6. Сценічне та музичне мистецтво: циркові та естрадні жанри. Науково-методичний аспект : матеріали XI наук.- практ. конф. (м. Київ, 15–16 квітня 2021 р.) / редкол. О. Яковлев, Г. Овчаренко [та ін.]. Київ : КМАЕЦМ, 2021.123с.

7. Юдова-Романова К. В. Технічні засоби оформлення сценічного простору: навчальний посібник. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2017. 314 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://zmist.pl.ua/news/eduard-kirich-enejidaivanakotlyarevskogo-dlya-hudozhnika-ce-yak-klondaik>
2. https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Tyzhden10_Teatr-pdf-1.pdf
3. [Сценарна майстерня. ПРИГОДИ КОТИГОРОШКА ТА ЙОГО ДРУЗІВ.](#)
4. [026 Сценічне мистецтво](#)

Політика освітньої компоненти

Здобувач освіти повинен

- добросовісно готуватися до усіх видів контролю;
- активно працювати на практичних заняттях;
- бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими здобувачами освіти, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях;
- відпрацювати будь-яке пропущене заняття чи вид контролю;
- дотримуватися норм академічної доброчесності;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють освітній процес.

Діяльність здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про академічну доброчесність у Коростишівському педагогічному фаховому коледжі імені І.Я. Франка Житомирської обласної ради [Положення про академічну доброчесність у Коростишівському педагогічному фаховому коледжі імені І.Я.Франка Житомирської обласної ради](#)

Розглянуто та затверджено на засіданні циклової комісії викладачів філологічних дисциплін
Протокол № 5 від 06.01.2026

Голова циклової комісії

(підпис існує)

Світлана ДОЛІНГОВСЬКА